



## Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

7. dubna 2016\*

„Řízení o předběžné otázce — Římská úmluva — Rozhodné právo — Přeshraniční fúze společností — Směrnice 78/855/EHS — Směrnice 2005/56/ES — Fúze sloučením — Ochrana věřitelů — Přechod celého obchodního jmění zanikající společnosti na nástupnickou společnost“

Ve věci C-483/14,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Oberster Gerichtshof (Nejvyšší soud, Rakousko) ze dne 28. srpna 2014, došlým Soudnímu dvoru dne 31. října 2014, v řízení

**KA Finanz AG**

proti

**Sparkassen Versicherung AG Vienna Insurance Group,**

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení M. Ilešič, předseda druhého senátu vykonávající funkci předsedy třetího senátu, C. Toader, M. Berger, E. Jarašiūnas a C. G. Fernlund (zpravodaj), soudci,

generální advokát: Y. Bot,

vedoucí soudní kanceláře: V. Tourrès, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 23. září 2015,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za KA Finanz AG S. Albiezem a C. Klauseggerem, Rechtsanwälte,
- za Sparkassen Versicherung AG Vienna Insurance Group P. Konwitschkou, Rechtsanwalt,
- za španělskou vládu A. Rubio Gonzálezem, jako zmocněncem,
- za Evropskou komisi G. Braunem, H. Støvlbækem a M. Wilderspinem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 12. listopadu 2015,

vydává tento

\* Jazyk řízení: němčina.

## Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu Úmluvy o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy, otevřené k podpisu v Římě dne 19. června 1980 (Úř. věst. 2005, C 169, s. 10, dále jen „Římská úmluva“), třetí směrnice Rady 78/855/EHS ze dne 9. října 1978, založené na čl. 54 odst. 3 písm. g) Smlouvy, o fúzích akciových společností (Úř. věst. 1978, L 295, s. 36; Zvl. vyd. 17/01, s. 42), ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/109/ES ze dne 16. září 2009 (Úř. věst. 2009, L 259, s. 14, dále jen „směrnice 78/855“), jakož i směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/56/ES ze dne 26. října 2005 o přeshraničních fúzích kapitálových společností (Úř. věst. 2005, L 310, s. 1).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi společností KA Finanz AG (dále jen „KA Finanz“), se sídlem v Rakousku, právní nástupkyní společnosti Kommunalkredit International Bank LTD (dále jen „Kommunalkredit“), se sídlem na Kypru, a společností Sparkassen Versicherung AG Vienna Insurance Group (dále jen „Sparkassen Versicherung“), se sídlem v Rakousku, ve věci návrhu společnosti Sparkassen Versicherung, aby bylo společnosti KA Finanz uloženo zaplatit úroky z podřízených dluhopisů, emitovaných společností Kommunalkredit před její fúzí sloučením se společností KA Finanz.

### Právní rámec

#### *Unijní právo*

#### Římská úmluva

- 3 Článek 1 směrnice Římské úmluvy, který definuje její oblast působnosti, stanoví:

„1. Tato úmluva se použije na závazky ze smluv, které mají vztah k právu různých zemí.

2. Nepoužije se na:

[...]

e) otázky upravené právem obchodních společností, sdružení a právnických osob týkající se například založení, způsobilosti k právům a právním úkonům, vnitřní organizace nebo rušení obchodních společností, sdružen [sdružení] a právnických osob a osobní zákonné odpovědnosti jejich společníků a orgánů za závazky obchodní společnosti, sdružení nebo právnické osoby;

[...].“

- 4 Ustanovení čl. 3 odst. 1 téže úmluvy uvádí:

„Smlouva se řídí právem, které si strany zvolí. Volba musí být vyjádřena výslovně nebo vyplývat s dostatečnou jistotou z ustanovení smlouvy nebo okolností případu. [...].“

- 5 Článek 10 uvedené úmluvy zní:

„1. Právem rozhodným pro smlouvu podle článků 3 až 6 a článku 12 této úmluvy se řídí zejména:

a) výklad;

b) plnění závazků vyplývajících ze smlouvy;

- c) důsledky úplného nebo částečného porušení těchto závazků včetně stanovení škody, jsou-li stanoveny právem a v rámci pravomocí přiznaných soudu jeho procesním právem;
- d) různé způsoby zániku závazku, včetně promlčení a zániku práv v důsledku uplynutí doby;

[...]

2. Pokud jde o způsob plnění a opatření, jež musí věřitel učinit v případě vadného plnění, bere se v úvahu právo země, v níž se plnění uskutečňuje.“

- 6 Římská úmluva byla nahrazena nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Úř. věst. L 177, s. 6, dále jen „nařízení Řím I“). Toto nařízení se podle svého článku 28 použije na smlouvy uzavřené ode dne 17. prosince 2009.

Směrnice 78/855

- 7 Třetí a šestý bod odůvodnění směrnice 78/855 znějí:

„[...] ochrana zájmů společníků a třetích osob vyžaduje koordinaci právních předpisů členských států týkajících se fúzí akciových společností a [...] je vhodné zavést do právních řádů všech členských států institut fúze;

[...]

[...] věřitelé, včetně majitelů dluhopisů, a držitelé jiných cenných papírů fúzujících společností musí být chráněni před škodou způsobenou fúzí.“

- 8 Článek 13 této směrnice zní následovně:

„1. Právní předpisy členských států musí stanovit přiměřený systém ochrany zájmů věřitelů fúzujících společností, jejichž pohledávky vznikly před zveřejněním projektu fúze a které se v okamžiku tohoto zveřejnění ještě nestaly splatnými.

2. Za tímto účelem právní předpisy členských států alespoň stanoví, že tito věřitelé mají nárok na přiměřené záruky, jestliže finanční situace fúzujících společností tuto ochranu vyžaduje a jestliže tito věřitelé takové záruky již nemají.

Členské státy stanoví podmínky ochrany uvedené v odstavci 1 a v prvním pododstavci tohoto odstavce. V každém případě zajistí, aby se věřitelé mohli obrátit na příslušný správní orgán nebo soud se žádostí o přiměřené záruky, pokud mohou spolehlivě prokázat, že fúze ohrozí úhradu jejich pohledávek a že jim společnost neposkytla žádné přiměřené záruky.

3. Ochrana může být odlišná pro věřitele nástupnické společnosti a pro věřitele zanikající společnosti.“

- 9 Článek 14 uvedené směrnice stanoví:

„Aniž jsou dotčena pravidla pro společný výkon práv majitelů dluhopisů fúzujících společností, použije se na ně článek 13, ledaže fúze byla schválena schůzí majitelů dluhopisů, jestliže vnitrostátní právní předpisy takovou schůzí stanoví, nebo každým jednotlivým majitelem dluhopisů.“

10 Článek 15 téže směrnice stanoví:

„Majitelé jiných cenných papírů než akcií, s nimiž jsou spojena zvláštní práva, musí získat v nástupnické společnosti práva, která jsou alespoň rovnocenná právům, jež měli v zanikající společnosti, ledaže byla změna těchto práv schválena schůzí majitelů těchto cenných papírů, jestliže vnitrostátní právní předpisy takovou schůzí připouštějí, nebo každým jednotlivým majitelem těchto cenných papírů, nebo jestliže mají tito majitelé právo na odkoupení svých cenných papírů nástupnickou společností.“

11 Směrnice 78/855 byla zrušena směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2011/35/EU ze dne 5. dubna 2011 o fúzích akciových společností (Úř. věst. 2011, L 110, s. 1). V souladu se svým článkem 33 vstoupila směrnice 2011/35 v platnost dne 1. července 2011.

Směrnice 2005/56

12 Z prvního bodu odůvodnění směrnice 2005/56 vyplývá, že jejím účelem je usnadnění provádění přeshraničních fúzí různých forem kapitálových společností, které se řídí právními řády různých členských států.

13 Podle třetího bodu odůvodnění uvedené směrnice „[p]ro usnadnění přeshraničních fúzí by mělo být stanoveno, že pro každou společnost, která se na přeshraniční fúzi podílí, a každou zúčastněnou třetí osobu nadále platí předpisy a formální požadavky vnitrostátního práva použitelného v případě vnitrostátní fúze [...]“.

14 Článek 2 téže směrnice stanoví:

„Pro účely této směrnice se rozumí:

[...]

2. ‚fúzí‘ proces, při kterém

a) jedna nebo více společností převádějí v důsledku zrušení bez likvidace celé své obchodní jmění na jinou již existující společnost (nástupnická společnost) výměnou za přidělení cenných papírů představujících podíl na základním kapitálu nástupnické společnosti nebo podílů na tomto kapitálu jejich společníkům nebo členům a případně doplatek na dorovnání, který nepřekročí 10 % jmenovité hodnoty přidělených cenných papírů nebo podílů, nebo nemají-li jmenovitou hodnotu, jejich účetní hodnoty nebo

[...]“

15 Článek 4 směrnice 2005/56, nadepsaný „Podmínky pro přeshraniční fúze“, stanoví:

„1. Nestanoví-li tato směrnice jinak,

[...]

b) musí společnost, která se účastní přeshraniční fúze, dodržovat předpisy a formální požadavky vnitrostátního práva, kterým se řídí. [...]

2. Mezi předpisy a formální požadavky uvedené v odst. 1 písm. b) patří zejména předpisy o postupu přijímání rozhodnutí o fúzi a, s přihlédnutím k přeshraniční povaze fúze, o ochraně věřitelů fúzujících společností, majitelů dluhopisů a držitelů cenných papírů nebo podílů, jakož i o ochraně zaměstnanců, pokud jde o jiná práva než práva uvedená v článku 16. [...]

16 Článek 14 této směrnice, nadepsaný „Účinky přeshraniční fúze“, ve svém odstavci 1 stanoví:

„Přeshraniční fúze provedená podle čl. 2 bodu 2 písm. a) a c) má ode dne uvedeného v článku 12 tyto účinky:

a) celé obchodní jmění zanikající společnosti přechází na nástupnickou společnost;

[...]

c) zanikající společnost zaniká.“

#### *Rakouské právo*

17 Ustanovení § 226 zákona o akciových společnostech (Aktiengesetz) ze dne 31. března 1965 (BGB1. 98/1965), ve znění, jež se použije na skutkové okolnosti věci v původním řízení (dále jen „AktG“), nadepsané „Ochrana věřitelů“, upravuje ochranu věřitelů v případě fúze. Jeho znění je následující:

„1. Pokud ve lhůtě šesti měsíců ode dne zveřejnění zápisu fúze uplatní věřitelé dotčených společností své pohledávky, musí v případě, že nemohou požadovat jejich uspokojení, získat záruky. Toto právo se však věřitelům přiznává, pouze pokud věrohodně prokáží, že fúze představuje riziko pro úhradu jejich pohledávek. O tomto právu je nutné věřitele informovat v rámci zveřejnění zápisu.

2. Právo požadovat záruky nemají věřitelé, kterým v rámci insolvenčního řízení přísluší právo na přednostní uspokojení z majetkové podstaty vytvořené v souladu s právními předpisy na jejich ochranu a pod dohledem příslušného orgánu.

3. Majitelům dluhopisů a podílových listů je nutné přiznat rovnocenná práva nebo jim vyplatit odpovídající náhradu za změnu práv nebo za právo samotné.“

18 Podle předkládajícího soudu byl § 226 odst. 3 AktG zaveden za účelem provedení článku 15 směrnice 78/855.

#### **Spor v původním řízení a předběžné otázky**

19 Společnost Sparkassen Versicherung upsala v průběhu roku 2005 dva podřízené dluhopisy emitované společností Kommunalkredit. Emisní podmínky, totožné pro oba dluhopisy (dále jen „emisní podmínky“), upravují status těchto dluhopisů, upřesňují podmínky jejich podřízení, jakož i podmínky výplaty úroků, a stanoví rozhodné právo.

20 Podle § 2 emisních podmínek:

„Status. Závazky plynoucí z dluhopisů představují nezajištěné a podřízené závazky emitentky, které mají vůči sobě navzájem a vůči jiným podřízeným závazkům emitentky stejné pořadí. V případě zrušení, likvidace či úpadku emitentky lze závazky plynoucí z těchto dluhopisů splnit až po uspokojení nároků věřitelů, které nemají horší pořadí, takže z těchto dluhopisů nelze vyplatit žádné částky až do doby, než budou zcela uspokojeny nároky všech věřitelů emitentky, jež nemají horší pořadí, nebo než budou na tyto částky vytvořeny rezervy, které je pokryjí. Věřitel není oprávněn k započtení svých pohledávek z dluhopisů vůči pohledávkám emitentky. Od emitentky nebo jiné osoby nemůže být v rámci dluhopisů v budoucnu přijata smluvní jistota k zajištění práv věřitelů. Žádným pozdějším ujednáním nelze omezit podřízenou povahu, jak je popsána v tomto § 2, ani stanovit dřívější termín splatnosti těchto dluhopisů nebo zkrátit stanovenou výpovědní lhůtu.“

21 Ustanovení § 4 odst. 1 písm. b) emisních podmínek zní takto:

„Výplata úroků. Výplatu jmenovité hodnoty nebo úroků lze provést jen v případě, že zohlednitelná výše vlastního kapitálu emitentky neklesne z důvodu této výplaty pod minimální výši, která je stanovena v příslušných pokynech k výpočtu kapitálové vybavenosti bank vlastními zdroji vydaných kyperskou centrální bankou.“

22 Ustanovení § 9 těchto emisních podmínek stanoví:

„Nesplnění. V případě likvidace nebo zrušení emitentky (s výjimkou případů, kdy se tak děje pro účely nebo v důsledku fúze, restrukturalizace nebo konsolidace solventní emitentky, v jejichž rámci přebírá všechna aktiva a pasiva emitentky v podstatě společnost, která nadále existuje), je každý věřitel oprávněn prohlásit svůj dluhopis za splatný a z tohoto důvodu požadovat jeho okamžité splacení [...], jakož i uhrazení případných úroků k datu tohoto splacení.“

23 Konečně § 12 odst. 1 uvedených emisních podmínek stanoví:

„Rozhodné právo. Forma a obsah dluhopisů, jakož i veškerá práva a povinnosti věřitelů a emitentky se řídí německým právem.“

24 Vzhledem k tomu, že společnost Kommunalkredit od konce roku 2008 nesplňovala minimální požadavky na vybavenost vlastními zdroji, stanovené v pokynech kyperské centrální banky, přestala společnosti Sparkassen Versicherung vyplácet úroky sjednané v emisních podmínkách.

25 Společnost Kommunalkredit byla sloučena v rámci fúze se společností KA Finanz. Tato fúze byla zapsána do rakouského obchodního rejstříku dne 18. září 2010, a v důsledku toho k tomuto dni nabyla účinku.

26 Společnost Sparkassen Versicherung se u rakouských soudů domáhá, aby jí KA Finanz vyplatila úroky za roky 2009 a 2010 sjednané za oba podřízené dluhopisy dotčené ve věci v původním řízení. Podpůrně společnost Sparkassen Versicherung žádá, aby jí společnost KA Finanz přiznala rovnocenná práva ve smyslu § 226 odst. 3 AktG a nahradila celkovou škodu vyplývající z nepřiznání těchto práv společnosti Sparkassen Versicherung.

27 Společnost KA Finanz především tvrdí, že podřízené dluhopisy dotčené v původním řízení zanikly v důsledku fúze. Podpůrně tvrdí, že na ni nepřešly závazky vyplývající z těchto dluhopisů, neboť dluhopisy pozbyly veškeré hodnoty na základě skutečnosti, že došlo k úplnému zániku vlastních zdrojů společnosti Kommunalkredit.

28 Společnost KA Finanz má za to, že vzhledem k tomu, že platba úroků a splacení kapitálu závisejí na příspěvcích společnosti Kommunalkredit do vlastních zdrojů, mají tyto dluhopisy povahu vlastních zdrojů a představují podílové listy ve smyslu § 226 odst. 3 AktG. Podle společnosti KA Finanz pozbyly cenné papíry dotčené ve věci v původním řízení k datu fúze svou hodnotu vzhledem ke ztrátám společnosti Kommunalkredit, jejíž existence byla ohrožena a která dne 31. prosince 2008 vykázala záporné vlastní zdroje v přibližné výši 1 miliardy eur. Společnost KA Finanz z toho dovozuje, že vzhledem k takové ztrátě není povinna přiznat rovnocenná práva držitelům těchto cenných papírů ani jim vyplatit náhradu.

29 Handelsgericht Wien (Obchodní soud ve Vídni) zamítl v prvním stupni návrh společnosti KA Finanz na předběžné určení, že cenné papíry dotčené ve věci v původním řízení zanikly v důsledku fúze a že na ni nepřešly závazky společnosti Kommunalkredit vyplývající z podřízených dluhopisů.

- 30 Tento soud rozhodl, že cenné papíry dotčené v původním řízení nejsou podílovými listy ani jinými cennými papíry srovnatelnými s akciemi, jelikož nemají povahu vlastního kapitálu a nezávisí na zisku společnosti Kommunalkredit. Z tohoto důvodu nebyla podle Handelsgericht Wien (Obchodní soud ve Vídni) společnost KA Finanz oprávněna zrušit tyto cenné papíry v rámci fúze. Uvedený soud měl dále za to, že podřízené dluhopisy přešly na společnost KA Finanz v rámci univerzálního přechodu majetku společnosti Kommunalkredit.
- 31 Předkládající soud upřesňuje, že Handelsgericht Wien (Obchodní soud ve Vídni) rozhodl ve sporu, který mu byl předložen, aniž se vyslovil k otázce rozhodného práva v této věci.
- 32 Oberlandesgericht Wien (Vrchní zemský soud ve Vídni) jako odvolací soud potvrdil rozhodnutí Handelsgericht Wien (Obchodní soud ve Vídni) a připomenul, že právní účinky fúze jsou součástí právního postavení právnických osob a že ochrana věřitelů musí být posuzována podle práva, kterým se řídí toto právní postavení, v projednávaném případě podle rakouského práva společností.
- 33 Oberlandesgericht Wien (Vrchní zemský soud ve Vídni) měl za to, že § 226 odst. 3 AktG, na jehož základě společnost KA Finanz uplatňuje, že v důsledku fúze zanikly cenné papíry dotčené ve věci v původním řízení, se na tyto cenné papíry nepoužije. Toto ustanovení se totiž vztahuje pouze na majitele dluhopisů s kvazičlenskými resp. kvazikapitálovými prvky a právy na podíl ze zisku, jež obvykle mohou být majetkovými právy akcionáře, přičemž v úvahu přichází především podíl na zisku nebo výnosu likvidace.
- 34 Uvedený soud přitom rozhodl, že v projednávaném případě tomu tak není, jak lze dovodit z emisních podmínek. Tento soud dodal, že tyto podmínky nestanoví konečný zánik dotčených dluhopisů v případě, že vlastní kapitál klesne pod úroveň minimálních požadavků stanovených v rámci bankovního dohledu, ale pouze to, že jejich splatnost by měla být odložena, dokud nebudou tyto minimální požadavky splněny.
- 35 Společnost KA Finanz podala k Oberster Gerichtshof (Nejvyšší soud) opravný prostředek „Revision“, který se týkal – jak upřesňuje tento soud – otázky, zda se § 226 odst. 3 AktG použije na podřízené dluhopisy dotčené ve věci v původním řízení.
- 36 Pro účely rozhodnutí sporu v původním řízení si Oberster Gerichtshof (Nejvyšší soud) klade otázku rozhodného práva pro tento spor. V tomto ohledu tento soud upřesňuje, že při úpisu dluhopisů dotčených ve věci v původním řízení bylo sjednáno použití německého práva, že emitentka těchto dluhopisů, v projednávaném případě společnost Kommunalkredit, měla své sídlo na Kypru a že společnost, do které byla sloučena společnost Kommunalkredit, tedy společnost KA Finanz, jakož i společnost, která upsala uvedené dluhopisy, v projednávaném případě společnost Sparkassen Versicherung, měly své sídlo v Rakousku.
- 37 Uvedený soud zdůrazňuje, že nařízení Řím I se na dluhopisy dotčené ve věci v původním řízení nepoužije, neboť byly vydány před 17. prosincem 2009.
- 38 Kromě toho si Oberster Gerichtshof (Nejvyšší soud) klade otázku, zda cenné papíry dotčené ve věci v původním řízení představují cenné papíry ve smyslu článku 15 směrnice 78/855 a kromě toho zda pravidla týkající se ochrany věřitelů, stanovená v tomto článku, brání takovému ustanovení vnitrostátního práva, jako je § 226 odst. 3 AktG, podle kterého společnost emitující jiné cenné papíry než akcie, s nimiž jsou spojena zvláštní práva, může jednostranně ukončit právní vztah, který ji váže k majitelům těchto cenných papírů, a vyloučit oprávněné osoby z nároku na účast a uspokojit tyto majitele cenných papírů.

39 Za těchto podmínek se Oberster Gerichtshof (Nejvyšší soud) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

- „1) Musí být čl. 1 odst. 2 písm. e) Římské úmluvy vykládán v tom smyslu, že se výjimka z rozsahu působnosti této úmluvy, platná pro oblast ‚práva obchodních společností‘, vztahuje na:
- restrukturalizace, jako je fúze a dělení, a
  - pravidlo o ochraně věřitelů v rámci takových restrukturalizací, jež stanoví článek 15 směrnice 78/855?
- 2) Bude závěr stejný i v případě použití článku 15 směrnice 2011/35?
- 3) V případě kladné odpovědi na první a druhou otázku: Vede výjimka z rozsahu působnosti nařízení Řím I, uvedená v čl. 1 odst. 2 písm. d) tohoto nařízení – jakožto právní úprava nahrazující ustanovení čl. 1 odst. 2 písm. e) Římské úmluvy – ke stejnému závěru, nebo musí být tato výjimka vykládána jinak? A pokud ano, jak?
- 4) Lze z primárního unijního práva, a zejména ze svobody usazování podle článku 49 SFEU, volného pohybu služeb podle článku 56 SFEU nebo volného pohybu kapitálu a plateb podle článku 63 SFEU, dovodit kolizní normy vztahující se na fúze, zejména zda je rozhodným právem vnitrostátní právo státu zanikající společnosti nebo vnitrostátní právo státu nástupnické společnosti?
- 5) V případě záporné odpovědi na čtvrtou otázku: Lze ze sekundárního unijního práva, a zejména ze směrnice 2005/56, směrnice 2011/35 nebo šesté směrnice Rady 82/891/EHS ze dne 17. prosince 1982, založené na čl. 54 odst. 3 písm. g) Smlouvy, o rozdělení akciových společností (Úř. věst. 1982, L 378, s. 47; Zvl. vyd. 17/01, s. 50), dovodit zásady kolizních norem, zejména zda je rozhodným právem vnitrostátní právo státu zanikající společnosti nebo vnitrostátní právo státu nástupnické společnosti, nebo je věcí vnitrostátního mezinárodního práva soukromého, aby upravilo, které vnitrostátní hmotné právo se v dané situaci použije?
- 6) Musí být článek 15 směrnice 78/855 vykládán v tom smyslu, že v případě přeshraniční fúze je emitent oprávněn ukončit právní vztah s majiteli jiných cenných papírů než akcií, s nimiž jsou spojena zvláštní práva – zejména podřízených dluhopisů – a uspokojit jejich pohledávky?
- 7) Bude závěr stejný i v případě použití článku 15 směrnice 2011/35?“

### **K předběžným otázkám**

- 40 Úvodem je třeba podotknout, že podle čl. 2 písm. a) prvního protokolu ze dne 19. prosince 1988 o výkladu Úmluvy o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy, otevřené k podpisu v Římě dne 19. června 1980, Soudním dvorem Evropských společenství (Úř. věst. 1989, L 48, s. 1), má Soudní dvůr pravomoc rozhodovat o otázkách týkajících se této úmluvy v rámci žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce předložené Oberster Gerichtshof (Nejvyšší soud).
- 41 Mimoto je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora se na otázky týkající se výkladu unijního práva položené vnitrostátním soudem v právním a skutkovém rámci, který tento soud vymezí v rámci své odpovědnosti a jehož správnost nepřísluší Soudnímu dvoru ověřovat, vztahuje domněnka relevance. Odmítnutí rozhodnout o žádosti podané vnitrostátním soudem ze strany Soudního dvora je možné pouze tehdy, pokud je zjevné, že žádaný výklad unijního práva nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jestliže se jedná o hypotetický problém nebo také jestliže Soudní dvůr nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny (rozsudek *Verder LabTec*, C-657/13, EU:C:2015:331, bod 29 a citovaná judikatura).



- 42 V tomto ohledu je nejprve třeba podotknout, že vzhledem k tomu, že směrnice 2011/35 vstoupila v platnost až 1. července 2011, tedy po době rozhodné z hlediska skutečností v původním řízení, jsou druhá otázka, pátá otázka – v rozsahu, v němž se týká výkladu této směrnice – a sedmá otázka nepřipustné.
- 43 Zadruhé nařízení Řím I, jehož článek 28 stanoví, že se použije na smlouvy uzavřené od 17. prosince 2009, jak uvedl i předkládající soud, nebylo ještě v době, kdy byly uzavřeny smlouvy dotčené ve věci v původním řízení, tedy během roku 2005, platné. Třetí otázka je tudíž nepřipustná.
- 44 Zatřetí je nesporné, že spor v původním řízení se týká účinků fúze dvou podniků sloučením na podřízené dluhopisy. V důsledku toho je nepřipustná první otázka v rozsahu, v němž se týká výkladu čl. 1 odst. 2 písm. e) Římské úmluvy, pokud jde o rozdělení společností. A dále vzhledem k tomu, že předmětem směrnice 82/891 je rozdělení akciových společností, je rovněž nepřipustná pátá otázka v rozsahu, v němž se týká výkladu této směrnice.
- 45 Z toho vyplývá, že přípustná je pouze první otázka, a to v rozsahu, v němž se netýká výkladu ustanovení čl. 1 odst. 2 písm. e) Římské úmluvy ohledně rozdělení akciových společností, dále čtvrtá otázka, pátá otázka v rozsahu, v němž se týká výkladu směrnice 2005/56, jakož i šestá otázka.
- 46 Pokud jde o první, čtvrtou a pátou otázku, z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že předkládající soud položil tyto otázky za tím účelem, aby se mohl vyslovit k otázce důsledků fúze sloučením společnosti Kommunalkredit se společností KA Finanz pro smlouvy dotčené ve věci v původním řízení, což z jeho pohledu předpokládá, že nejprve bude vyřešena otázka rozhodného práva pro tyto smlouvy po této fúzi.
- 47 Je tudíž třeba mít za to, že první, čtvrtá a pátá otázka směřují v rozsahu, v němž jsou přípustné, k tomu, aby bylo z hlediska unijního práva určeno právo rozhodné po přeshraniční fúzi sloučením jednak pro výklad, pro plnění závazků, jakož i způsoby zániku takové smlouvy o úpisu dluhopisu, jako jsou smlouvy dotčené ve věci v původním řízení uzavřené zanikající společností, a jednak pro návrh, jak byl podpůrně uveden společností Sparkassen Versicherung, dovolávat se ochrany věřitelů stanovené v článku 15 směrnice 78/855.
- 48 Podstatou šesté otázky předkládajícího soudu je, zda musí být článek 15 směrnice 78/855 vykládán v tom smyslu, že toto ustanovení svěřuje emitentce jiných cenných papírů, než jsou akcie, zvláštní práva.
- 49 Pro účely odpovědi na otázku rozhodného práva po přeshraniční fúzi sloučením pokud jde o výklad, plnění závazků, jakož i způsoby zániku takové smlouvy o úpisu dluhopisu, jako jsou smlouvy dotčené ve věci v původním řízení uzavřené zanikající společností, je třeba zaprvé zkoumat, zda a v jakém rozsahu je Římská úmluva použitelná na tuto smlouvu.
- 50 V této souvislosti je třeba podotknout, že podle čl. 1 odst. 1 Římské úmluvy se tato úmluva použije na závazky ze smluv, které mají vztah k právu různých zemí.
- 51 Odchylně od této normy vylučuje nicméně čl. 1 odst. 2 písm. e) uvedené úmluvy z oblasti působnosti této úmluvy otázky upravené právem obchodních společností, sdružení nebo právnických osob týkající se například založení, způsobilosti k právům a právním úkonům, vnitřní organizace nebo rušení obchodních společností, sdružení a právnických osob a osobní zákonné odpovědnosti jejich společníků a orgánů za závazky obchodní společnosti, sdružení nebo právnické osoby.
- 52 Ze zprávy o Úmluvě o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy, vypracované Mariem Giulianem, profesorem na univerzitě v Miláně, a Paulem Lagardem, profesorem na univerzitě Paříž I ( Úř. věst. 1980, C 282, s. 1) vyplývá, že otázky spadající do oblasti práva obchodních společností, sdružení nebo právnických osob nebyly zahrnuty do oblasti působnosti Římské úmluvy z důvodů

tehdy probíhajících prací v oblasti práva obchodních společností v rámci Evropských společenství. Z této zprávy rovněž vyplývá, že akty upravující takové zrušení společností, jako je fúze nebo seskupení společností, se objevují v mnoha případech, pro něž jsou stanoveny výjimky uvedené v čl. 1 odst. 2 této úmluvy. Tato úmluva se tak nepoužije na fúzi společností.

- 53 Nicméně vzhledem k tomu, že ze spisu předloženého Soudnímu dvoru vyplývá, že smlouvy dotčené ve věci v původním řízení spadaly před fúzí společnosti Kommunalkredit se společností KA Finanz do oblasti působnosti Římské úmluvy a že smluvní strany podle čl. 3 odst. 1 této úmluvy zvolily německé právo jako právo rozhodné pro tyto smlouvy, je třeba určit, zda se tímto právem řídí uvedené smlouvy i po této fúzi, a tedy, podle čl. 10 odst. 1 uvedené úmluvy, i jejich výklad, plnění závazků vyplývajících ze smlouvy, jakož i jejich způsoby zániku.
- 54 Za tímto účelem je zadruhé třeba zkoumat texty přijaté normotvůrcem Evropské unie v oblasti fúze společností. V této souvislosti je třeba podotknout, že tato oblast je předmětem dvou právních úprav, určených k organizaci postupu fúze a úpravě právních účinků fúze, tedy na jedné straně směrnice 78/855 přijaté – jak vyplývá z jejího třetího bodu odůvodnění – za účelem koordinace právních předpisů členských států týkajících se fúzí akciových společností a na druhé straně směrnice 2005/56 přijaté – jak vyplývá z jejího prvního bodu odůvodnění – za účelem usnadnění provádění přeshraničních fúzí různých forem kapitálových společností, které se řídí právními řády různých členských států.
- 55 Vzhledem k tomu, že se věc v původním řízení týká důsledků přeshraniční fúze společnosti pro podřízené dluhopisy, je přitom třeba na základě směrnice 2005/56 určit účinek této fúze na dluhopisy takové povahy.
- 56 Z článku 2 bodu 2 písm. a) směrnice 2005/56 vyplývá, že fúze sloučením je proces, při kterém jedna nebo více společností převádějí v důsledku zrušení bez likvidace celé své obchodní jmění na jinou již existující společnost, a sice nástupnickou společnost.
- 57 Pokud jde o účinek takového procesu, z čl. 14 odst. 2 písm. a) této směrnice vyplývá, že přeshraniční fúze společností má ode dne, kdy tato fúze nabude účinnosti, za následek přechod celého obchodního jmění zanikající společnosti na nástupnickou společnost.
- 58 Fúze sloučením tedy předpokládá, že nástupnická společnost získá zanikající společnost jako celek bez zániku závazků, které by způsobila likvidace, a má bez novace za následek nahrazení zanikající společnosti nástupnickou společností, která se stane stranou veškerých smluv uzavřených zanikající společností. Právo, které se použilo na smlouvy před fúzí, tudíž zůstává použitelné i po této fúzi.
- 59 Z toho vyplývá, že unijní právo musí být vykládáno v tom smyslu, že rozhodným právem po přeshraniční fúzi sloučením, použitelným na výklad, plnění závazků, jakož i na způsoby zániku smlouvy o úpisu dluhopisu, jako jsou smlouvy o úpisu dluhopisu dotčené ve věci v původním řízení, uzavřené zanikající společností, je právo, které bylo použitelné na tuto smlouvu před touto fúzí.
- 60 Pokud jde o ochranu zájmů věřitelů v rámci přeshraniční fúze společností, které se dovolává společnost Sparkasse Versicherung svým podpůrným návrhem, je třeba poukázat na to, že z bodu 3 a z článku 4 směrnice 2005/56 vyplývá, že pro společnost, která se účastní přeshraniční fúze společností, nadále platí – zejména pokud jde o ochranu jejích věřitelů – předpisy a formální požadavky vnitrostátního práva použitelného v případě vnitrostátní fúze.
- 61 Z výše uvedeného vyplývá, že ustanoveními upravujícími ochranu věřitelů zanikající společnosti v takovém případě, jako je případ dotčený ve věci v původním řízení, jsou ustanovení vnitrostátních právních předpisů, kterými se řídila tato společnost.

- 62 Vzhledem k tomu, že členské státy musejí v rámci vnitrostátní fúze dodržovat články 13 až 15 směrnice 78/855, pokud jde o ochranu věřitelů, jsou tudíž povinny dodržovat tato ustanovení i v rámci přeshraniční fúze společností.
- 63 Zatímco se článek 13 této směrnice týká ochrany věřitelů, kteří nejsou majiteli dluhopisů, a článek 14 se týká majitelů dluhopisů, týká se článek 15 uvedené směrnice ochrany majitelů jiných cenných papírů než akcií, s nimiž jsou spojena zvláštní práva.
- 64 Vystává tedy otázka, jak rozlišovat cenné papíry stanovené v článku 15 směrnice 78/855 od jiných dluhových cenných papírů.
- 65 V tomto ohledu vyplývá z přípravných prací na této směrnici, v projednávaném případě z návrhu třetí směrnice Rady o koordinaci ochranných opatření, která jsou na ochranu zájmů společníků a třetích osob vyžadována v členských státech od společností ve smyslu čl. 58 odst. 2 Smlouvy při fúzích akciových společností (Úř. věst. 1970, C 89, s. 20), jakož i z pozmeněného návrhu třetí směrnice Rady o koordinaci ochranných opatření, která jsou na ochranu zájmů společníků a třetích osob vyžadována v členských státech od společností ve smyslu čl. 58 odst. 2 Smlouvy při fúzích akciových společností [COM (72) 1668 final], že jiné cenné papíry než akcie, s nimiž jsou spojena zvláštní práva ve smyslu článku 15 uvedené směrnice, zahrnují kromě jiných cenných papírů dluhopisy vyměnitelné za akcie, dluhopisy s prioritními upisovacími právy k základnímu kapitálu, dluhopisy spojené s podílem na zisku, jakož i opční listy.
- 66 Takové cenné papíry tak přiznávají svým majitelům širší práva, než je pouhá úhrada pohledávek a sjednaných úroků. To platí zejména pro cenné papíry, které svým majitelům přiznávají právo vyměnit je za akcie či právo podílet se na zisku emitentky.
- 67 V projednávaném případě vyplývá z emisních podmínek, jak byly nastíněny předkládajícím soudem, že cenné papíry dotčené ve věci v původním řízení zřejmě nepřiznávají svým majitelům širší práva než pouhou úhradu pohledávek a sjednaných úroků. Tyto cenné papíry tedy pravděpodobně nespádají do oblasti působnosti článku 15 směrnice 78/855, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu.
- 68 Pro případ, že tento soud dospěje k opačnému závěru, je třeba podotknout, že článek 15 směrnice 78/855 stanoví, že majitelé jiných cenných papírů než akcií, s nimiž jsou spojena zvláštní práva ve smyslu tohoto ustanovení, musí získat v nástupnické společnosti práva, která jsou alespoň rovnocenná právům, jež měli v zanikající společnosti, ledaže byla změna těchto práv schválena schůzí majitelů těchto cenných papírů, jestliže vnitrostátní právní předpisy takovou schůzí připouštějí, nebo každým jednotlivým majitelem uvedených cenných papírů, nebo jestliže mají tito majitelé právo na odkoupení svých cenných papírů nástupnickou společností.
- 69 Ze znění článku 15 směrnice 78/855 tedy vyplývá, že jeho účelem je chránit zájmy majitelů jiných cenných papírů než akcií, s nimiž jsou spojena zvláštní práva.
- 70 Vzhledem k tomu, že z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce plyne, že § 226 odst. 3 AktG byl zaveden za účelem provedení článku 15 směrnice 78/855 a že toto ustanovení patrně opravňuje emitentku takových cenných papírů jednostranně ukončit právní vztah, který ji váže k majitelům těchto cenných papírů, a uspokojit tyto majitele cenných papírů, je třeba podotknout, že takové právo je neslučitelné se zněním a účelem článku 15 směrnice 78/855, neboť posledně uvedené ustanovení přiznává práva majitelům těchto cenných papírů, avšak nikoli jejich emitentce. Takové ustanovení, jako je § 226 odst. 3 AktG, tudíž nemůže představovat provedení článku 15 směrnice 78/855.
- 71 Z uvedeného vyplývá, že článek 15 směrnice 78/855 musí být vykládán v tom smyslu, že toto ustanovení přiznává práva majitelům jiných cenných papírů než akcií, s nimiž jsou spojena zvláštní práva, ale nikoli emitentce takových cenných papírů.

## K nákladům řízení

- 72 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

**1) Unijní právo musí být vykládáno v tom smyslu, že:**

- rozhodným právem po přeshraniční fúzi sloučením, použitelným na výklad, plnění závazků, jakož i na způsoby zániku smlouvy o úpisu dluhopisu, jako jsou smlouvy o úpisu dluhopisu dotčené ve věci v původním řízení, uzavřené zanikající společností, je právo, které bylo použitelné na tuto smlouvu před touto fúzí;
- ustanoveními upravujícími ochranu věřitelů zanikající společnosti v takovém případě, jako je případ dotčený ve věci v původním řízení, jsou ustanovení vnitrostátních právních předpisů, kterými se řídila tato společnost.

- 2) Článek 15 třetí směrnice Rady 78/855/EHS ze dne 9. října 1978, založené na čl. 54 odst. 3 písm. g) Smlouvy, o fúzích akciových společností, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/109/ES ze dne 16. září 2009, musí být vykládán v tom smyslu, že toto ustanovení přiznává práva majitelům jiných cenných papírů než akcií, s nimiž jsou spojena zvláštní práva, ale nikoli emitentce takových cenných papírů.

Podpisy.